

Onderzoeksrapport

Verwerking van persoonsgegevens door UWV

Het verzamelen van
gegevens betreffende
iemand's gezondheid door
medewerkers
verzuimbeheersing van UWV

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting en conclusie	4
2.	Inleiding	5
2.1	Aanleiding	5
2.2	UWV	5
2.3	Doel van het onderzoek	5
3.	Verloop procedure	5
4.	Onderzoeksvraag	6
5.	Wettelijk kader	6
5.1	Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)	6
5.2	Ziektewet (ZW)	11
5.3	Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG)	11
5.4	Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO)	11
5.5	Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Wet SUWI)	12
6.	Feitelijke bevindingen	12
6.1	Doel van de verwerking	12
6.2	Gegevensverwerking door de medewerkers verzuimbeheersing	13
6.2.1	Vooronderzoek/eerste bel-actie	13
6.2.2	Instructie Verzuimgegevens	14
6.2.3	Instructie vaststellen plausibiliteit	15
6.3	Redenen voor de gegevensverwerking	16
6.3.1	Plausibiliteitstoets	16
6.3.2	Controletaak	17
6.3.3	Doelmatige inzet van middelen	17
7.	Beoordeling	17
7.1	Verwerking van persoonsgegevens	17
7.2	Verantwoordelijke	19
7.3	Verwerking van gegevens over de gezondheid	19
7.4	Verbod, uitzonderingsgrond en grondslag	20
7.4.1	Artikel 21 Wbp	20
7.4.2	Artikel 23 Wbp	20
7.4.3	Plausibiliteitstoets	22
7.4.4	Controletaak	24
7.4.5	Doelmatige inzet van middelen	25
7.4.6	Re-integratie of begeleiding van zieke werknemers	25
7.4.7	Beoordeling van de grondslag	25
8.	Conclusie	27

Bijlage I	28
Reactie AP op de zienswijze van het UWV op het rapport van voorlopige bevindingen	28
Feitelijke bevinding- doel van de verwerking (paragraaf 6.1)	28
Verwerking van persoonsgegevens- gegevens over de gezondheid (paragrafen 7.1 en 7.3)	28
Uitzonderingsgrond door uitdrukkelijke toestemming (paragraaf 7.4.2)	28
Uitzonderingsgrond door ontheffing bij wet of door AP (paragraaf 7.4.2.)	29
Plausibiliteitstoets (7.4.3)	29
Controletaken (paragraaf 7.4.4)	30
Doelmatige inzet van middelen (paragraaf 7.4.5)	32
Overige punten	32

1. Samenvatting en conclusie

Het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) verwerkt, voor zover voor dit onderzoek relevant, gegevens van betrokkenen die in het kader van een Ziektewetuitkering zich bij het UWV ziekmelden, waaronder persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in artikel 16 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Deze persoonsgegevens worden verwerkt door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV. In beginsel geldt er op grond van artikel 16 Wbp een verbod op het verwerken van deze gegevens. Alleen indien er een in de Wbp genoemde uitzonderingsgrond van toepassing is mag het UWV persoonsgegevens betreffende de gezondheid in het kader van de uitvoering van de Ziektewet verwerken. Mogelijke uitzonderingsredenen voor de verwerking van gegevens over de gezondheid in dat kader zijn neergelegd in de artikelen 21 en 23 Wbp.

In het kader van de toezichthoudende taak heeft de AP onderzoek verricht op grond van artikel 60 Wbp naar de handelwijze van het UWV met betrekking tot het verzamelen en vastleggen van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in artikel 16 Wbp. De onderzoeksvraag die hierbij is gehanteerd, luidt:

Heeft het UWV een wettelijke basis voor het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in artikel 16 Wbp, door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV zonder dat deze medewerkers daarbij onder verantwoordelijkheid van een arts staan?

Het UWV geeft een drietal redenen voor de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV. Dit zijn de plausibiliteitstoets, de controletaak en de doelmatige inzet van (schaarse) middelen. Onderzoek van de AP wijst uit dat geen van deze naar voren gebrachte redenen voor de onderzochte gegevensverwerkingen een uitzondering vormen als bedoeld in de artikelen 21 of 23 van de Wbp.

Door op deze manier persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid te verwerken, handelt het UWV in strijd met de verbodsbepaling van artikel 16 Wbp, in samenhang met artikel 21 en 23 Wbp, nu deze verwerking en de beoordeling op grond daarvan niet door of onder verantwoordelijkheid van een arts plaatsvindt.

2. Inleiding

2.1 Aanleiding

Op 23 januari 2016 verscheen in Trouw een artikel 'UWV rommelt nog steeds met Medisch Beroepsgeheim' waarin onder meer werd gesteld dat medewerkers verzuimbeheersing van het UWV, zonder taakdelegatie¹, gezondheidsgegevens van betrokkenen uitvragen en deze medische informatie in niet-medische dossiers registreren. Dit artikel leidde tot Kamervragen over 'het niet zorgvuldig omgaan met het medisch beroepsgeheim door het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV)'. Op 22 maart jongstleden heeft de minister aangegeven dat de beantwoording van deze vragen niet binnen de gestelde termijn mogelijk is omdat de minister informatie van het UWV verwacht over de 'opvattingen van de Autoriteit Persoonsgegevens in deze'.

Zowel in 2016 als in 2017 heeft de AP aangegeven de focus te leggen op de naleving van het verbod op verwerking van bijzondere persoonsgegevens. Ook is de AP alert op de juiste toepassing van de wettelijke waarborgen bij uitzonderingen op dit verbod. Bovengenoemd artikel, dat aansluit bij de gepubliceerde onderzoeksprioriteiten van de AP, heeft ertoe geleid dat de AP een onderzoek als bedoeld in artikel 60 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) heeft ingesteld naar gegevensverwerkingen door het UWV.

2.2 UWV

Het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) is een zelfstandig bestuursorgaan dat in Nederland de uitvoering van werknemersverzekeringen, zoals WW, WIA, Wajong, WAO, WAZ, WAZO en Ziektewet uitvoert. Ook biedt UWV arbeidsmarkt- en gegevensdienstverlening. Dat doet het UWV in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

2.3 Doel van het onderzoek

Het onderzoek is gericht op het controleren van de naleving van de wettelijke voorschriften betreffende het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in artikel 16 Wbp, door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV.

3. Verloop procedure

Bij brief van 5 april 2016 heeft UWV de AP verzocht een formele uitspraak te doen over het uitvragen en registreren van persoonsgegevens door medewerkers verzuimbeheersing in het kader van de uitvoering van de Ziektewet.

De AP heeft bij brief van 22 juni 2016 het UWV een verzoek om inlichtingen gestuurd en daarin verzocht de handelwijze met betrekking tot het uitvragen en registreren van persoonsgegevens over iemands gezondheid nader toe te lichten. Het UWV heeft deze toelichting bij brief van 28 juli 2016 gegeven. De toelichting gaat in op feitelijke uitvraag, de noodzaak en de achtergronden voor de hanteerde handelwijze en de juridische onderbouwing ervan.

¹ De verzekeringsarts kan er voor kiezen zijn medische taken bij de verzuimbegeleiding/re-integratie die liggen op het eigen deskundigheidsgebied over te dragen aan anderen, bijvoorbeeld een medewerker van een arbodienst. Deze overdracht wordt delegatie genoemd.

Voorts heeft de AP telefonisch verzocht om een aantal aanvullende stukken. Deze stukken zijn op 9 september 2016 per email opgestuurd.

Per email van 7 maart 2017 heeft de AP aangegeven om haar onderzoeksresultaten in de vorm van bevindingen bekend te maken.

Op 29 juni 2017 heeft de AP het Rapport van voorlopige bevindingen naar het UWV verstuurd, waarbij is aangegeven dat het UWV in de gelegenheid wordt gesteld een zienswijze op de voorlopige bevindingen in te dienen.

Op 24 juli 2017 heeft het UWV een schriftelijk zienswijze ingediend op het rapport van voorlopige bevindingen.

4. Onderzoeksvraag

In het kader van de toezichthoudende taak heeft de AP onderzoek verricht op grond van artikel 60 Wbp naar de handelwijze van het UWV met betrekking tot het verzamelen en vastleggen van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in artikel 16 Wbp. De onderzoeksvraag die hierbij is gehanteerd, luidt:

Heeft het UWV een wettelijke basis voor het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in artikel 16 Wbp, door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV zonder dat deze medewerkers daarbij onder verantwoordelijkheid van een arts staan?

5. Wettelijk kader

5.1 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)

Persoonsgegevens en de verwerking van persoonsgegevens

Artikel 1, onder a, Wbp bepaalt dat een persoonsgegeven elk gegeven is betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.

Artikel 1, onder b, bepaalt dat elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot persoonsgegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens moet worden beschouwd als een verwerking van persoonsgegevens.

Artikel 2, eerste lid, Wbp geeft aan dat deze wet van toepassing is op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, alsmede de niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

Op grond van artikel 1, aanhef en onder d, van de Wbp is de 'verantwoordelijke' *de natuurlijke persoon, rechtspersoon of ieder ander die of het bestuursorgaan dat, alleen of te zamen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.*

In de wetsgeschiedenis bij de Wbp staat hierover: "*Het begrip 'verantwoordelijke' knoopt in eerste instantie aan bij de vaststelling van het doel van de verwerking. De vraag is wie uiteindelijk bepaalt of er gegevens worden verwerkt en zo ja, welke verwerking, van welke persoonsgegevens en voor welk doel. Tevens is van belang wie beslist over de middelen voor die verwerking: de vraag op welke wijze de gegevensverwerking zal plaatsvinden. De richtlijn gaat ervan uit dat deze bevoegdheden in de regel in dezelfde hand liggen. Is dit niet het geval, dan is er sprake van gezamenlijke verantwoordelijkheid. [...]*

*Bij de beantwoording van de vraag wie de verantwoordelijke is, dient enerzijds te worden uitgegaan van de formeel-juridische bevoegdheid om doel en middelen van de gegevensverwerking vast te stellen, anderzijds – in aanvulling daarop – van een functionele inhoud van het begrip."*²

Grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens

Artikel 8 Wbp bepaalt dat persoonsgegevens slechts mogen worden verwerkt indien:

- a. de betrokkene voor de verwerking zijn ondubbelzinnige toestemming heeft verleend;
- b. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is, of voor het nemen van precontractuele maatregelen naar aanleiding van een verzoek van de betrokkene en die noodzakelijk zijn voor het sluiten van een overeenkomst;
- c. de gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke onderworpen is;
- d. de gegevensverwerking noodzakelijk is ter vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene;
- e. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak door het desbetreffende bestuursorgaan dan wel het bestuursorgaan waaraan de gegevens worden verstrekt, of
- f. de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke of van een derde aan wie de gegevens worden verstrekt, tenzij het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene, in het bijzonder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, prevaleert.

Verwerkingsverbod voor persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid

Artikel 16 Wbp bepaalt dat de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid verboden is. Het begrip 'gezondheidsgegeven' in de zin van artikel 16 Wbp moet ruim worden opgevat. Het omvat niet alleen de gegevens die een arts bij een medisch onderzoek of medische behandeling verwerkt, maar *alle* gegevens die de lichamelijke of geestelijke gezondheid van een persoon betreffen. Zo is het enkele feit dat iemand zich ziek heeft gemeld een gegeven over de gezondheid, ook al zegt dat niets over de aard van de aandoening. Onder het begrip gezondheidsgegevens in de zin van artikel 16 Wbp vallen dus niet alleen gegevens waarop het medisch beroepsgeheim rust (zoals de aard, oorzaak en de behandeling van de ziekte) maar *alle* gegevens die de geestelijke of lichamelijke gezondheid van een persoon betreffen.³

Uitzonderingen op het verbod

Artikel 21, eerste lid, onder f, Wbp kan voor werkgevers een uitzonderingsgrond vormen op het verbod van artikel 16 Wbp en bepaalt het volgende:

² Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p.55.

³ 'De zieke werknemer. Beleidsregels voor de verwerking van persoonsgegevens over de gezondheid van zieke werknemers', Autoriteit Persoonsgegevens, april 2016, pag. 10.

1. Het verbod om persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid te verwerken als bedoeld in artikel 16, is niet van toepassing indien de verwerking geschiedt door:

[...]

f. bestuursorganen, pensioenfondsen, werkgevers of instellingen die te hunnen behoeve werkzaam zijn voor zover dat noodzakelijk is voor:

1. een goede uitvoering van wettelijke voorschriften, pensioenregelingen of collectieve arbeidsovereenkomsten die voorzien in aanspraken die afhankelijk zijn van de gezondheidstoestand van de betrokkene of
2. de reïntegratie of begeleiding van werknemers of uitkeringsgerechtigden in verband met ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Onder het begrip gezondheidsgegevens in de zin van artikel 16 Wbp vallen niet alleen gegevens waarop het medisch beroepsgeheim rust (zoals de aard, oorzaak en de behandeling van de ziekte) maar alle gegevens die de geestelijke of lichamelijke gezondheid van een persoon betreffen.⁴

Ten aanzien van artikel 21, eerste lid, onder f, sub 1 Wbp stelt de wetsgeschiedenis:⁵ *“In dit onderdeel wordt een tweetal categorieën van situaties geregeld. In de eerste plaats betreft het verwerkingen die noodzakelijk zijn met het oog op de uitvoering van regelingen die samenhangen met de gezondheidstoestand van de werknemer of de uitkeringsgerechtigde. Daarbij gaat het onder meer om uitkeringen in verband met arbeidsongeschiktheid. Om te kunnen bepalen of en gedurende welke periode iemand in aanmerking komt voor een uitkering kan het nodig zijn dat degene die de uitkering verstrekt zich op de hoogte stelt van gegevens die betrekking hebben op de gezondheid van de betrokkene. Daarnaast bestaan er in de sociale zekerheidswetgeving materiële voorzieningen of verstrekkingen die samenhangen met de gezondheidstoestand waarin de betrokkene zich bevindt, zoals bijvoorbeeld het aanbrengen van specifieke voorzieningen in woningen in verband met een lichamelijke handicap. Om precies te kunnen beoordelen welke voorziening in een specifiek geval noodzakelijk is, is eveneens een medische beoordeling noodzakelijk. Al deze regelingen zijn ondergebracht onder de algemene noemer van 'aanspraken die afhankelijk zijn van de gezondheidstoestand van de betrokkene.’”*

Op grond van artikel 21, eerste lid, onder f, sub 2 Wbp mag een werkgever of een instelling die werkzaam is ten behoeve van een werkgever gegevens over de gezondheid verwerken die noodzakelijk zijn voor de reïntegratie en begeleiding van zieke werknemers.

Ten aanzien van dit onderdeel stelt de wetsgeschiedenis:⁶ *“Deze laatste formulering bevat twee elementen. Allereerst kan het gaan om begeleiding van werknemers teneinde te voorkomen dat ten gevolge van het werk schade aan de gezondheid optreedt. Om met het gezondheidsbelang van de individuele werknemer – dat geregeld is in de Arbeidsomstandighedenwet – rekening te kunnen houden, dienen in voorkomende gevallen gegevens omtrent gezondheid te worden verwerkt. Daarnaast kan het gaan om het terugbrengen van werknemers in het arbeidsproces indien eenmaal arbeidsongeschiktheid is opgetreden, bijvoorbeeld door het treffen van een op een handicap afgestemde werkvoorziening. Ook met het oog op dat doel – aangeduid als 'reïntegratie' – kan verwerking van gezondheidsgegevens nodig zijn. Benadrukt dient te worden dat ook in dit onderdeel de verwerking van gegevens begrensd wordt door de noodzakelijkheidseis. Deze eis brengt met zich dat in bepaalde situaties slechts een beperkt aantal gezondheidsgegevens verwerkt mogen worden. Een duidelijk voorbeeld hiervan betreft de recente, zojuist besproken arbeidsongeschiktheidswetgeving. In dit kader betekent dit dat gegevens over de medische achtergronden van de arbeidsongeschiktheid niet door de werkgever mogen worden verwerkt. Werkgevers mogen enkel gegevens verwerken omtrent het feit dat en de mate waarin iemand arbeidsongeschikt is, alsmede de periode van arbeidsongeschiktheid.’”*

⁴ Zie Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 102 en 'De zieke werknemer. Beleidsregels voor de verwerking van persoonsgegevens over de gezondheid van zieke werknemers', Autoriteit Persoonsgegevens, april 2016, p.10. Voor april 2016 stond dit in 'De zieke werknemer en privacy', CBP februari 2008, p.27.

⁵ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p.113-114

⁶ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p.114

Overige uitzonderingsredenen op het verwerkingsverbod van artikel 16 Wbp

In artikel 23 Wbp is een aantal aanvullende uitzonderingsredenen neergelegd voor de gevallen waarin het verwerken van bijzondere persoonsgegevens niet valt onder een uitzonderingsgrond van de overige in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wbp opgenomen artikelen.

Het eerste lid luidt: *Onverminderd de artikelen 17 tot en met 22 is het verbod om persoonsgegevens, als bedoeld in artikel 16, te verwerken niet van toepassing voor zover:*

- a. dit geschiedt met uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene;*
- b. de gegevens door de betrokkene duidelijk openbaar zijn gemaakt;*
- c. dit noodzakelijk is voor de vaststelling, de uitoefening of de verdediging van een recht in rechte;*
- d. dit noodzakelijk is ter verdediging van de vitale belangen van de betrokkene of van een derde en het vragen van diens uitdrukkelijke toestemming onmogelijk blijkt;*
- e. dit noodzakelijk is ter voldoening aan een volkenrechtelijke verplichting of*
- f. dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang, passende waarborgen worden geboden ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer en dit bij wet wordt bepaald dan wel het College ontheffing heeft verleend. Het College kan bij de verlening van ontheffing beperkingen en voorschriften opleggen;*
- g. de gegevens worden verwerkt door het College of een ombudsman als bedoeld in artikel 9:17 van de Algemene wet bestuursrecht en dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang, voor de uitvoering van de hun wettelijk opgedragen taken en bij die uitvoering is voorzien in zodanige waarborgen dat de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene niet onevenredig wordt geschaad.*

Het tweede lid bepaalt dat in bepaalde gevallen persoonsgegevens als bedoeld in artikel 16 Wbp mogen worden verwerkt ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of statistiek.

Wat betreft de uitzondering van artikel 23, eerste lid, onder a, Wbp - 'uitdrukkelijke toestemming' - is in de wetsgeschiedenis opgenomen: *"In geval de verantwoordelijke de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene dient te verkrijgen, dient de betrokkene expliciet zijn wil omtrent de verwerking te hebben geuit. Een stilzwijgende of impliciete toestemming is onvoldoende: de betrokkene dient in woord, schrift of gedrag uitdrukking te hebben gegeven aan zijn wil toestemming te verlenen aan de hem betreffende gegevensverwerking."*⁷

De vereisten voor toestemming zijn in artikel 1, onder i, Wbp neergelegd. Voor een rechtmatige toestemming is vereist dat er sprake is van een vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee de betrokkene aanvaardt dat hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt. In de wetsgeschiedenis zijn deze criteria nader toegelicht: *"Allereerst geldt dat de betrokkene in vrijheid zijn wil met betrekking tot de betreffende gegevensverwerking moet kunnen uiten en dat deze wil ook daadwerkelijk geuit moet zijn. [...] Er kan bijvoorbeeld niet van een rechtsgeldige toestemming worden gesproken als de betrokkene onder druk van omstandigheden waarin hij verkeert of de relatie waarin hij staat tot de verantwoordelijke, tot toestemming is overgegaan. Van de sollicitant die op verzoek van de aspirant werkgever gegevens over zijn strafrechtelijk verleden bekend maakt, kan bezwaarlijk gezegd worden dat hij in vrijheid deze gegevens heeft verstrekt. Hij handelde immers onder druk van de wens aangenomen te worden door de werkgever. Als tweede voorwaarde geldt dat de wilsuiting van de betrokkene betrekking moet hebben op een bepaalde gegevensverwerking of een beperkte categorie van gegevensverwerkingen. [...] Als derde voorwaarde geldt het «informed consent»: de betrokkene kan slechts verantwoord zijn toestemming geven wanneer hij zo goed mogelijk is ingelicht."*⁸

⁷ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 123.

⁸ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 65.

In de wetsgeschiedenis met betrekking tot de uitzondering van artikel 23, eerste lid, onder b, Wbp is aangegeven: *“Er geldt een ontheffing voor de verwerking van gevoelige gegevens indien de gegevens door de betrokkene openbaar zijn gemaakt. Evenals bij onderdeel a ligt de rechtvaardigingsgrond voor de ontheffing besloten in het handelen of het gedrag van de betrokkene zélf. Anders dan bij onderdeel a is er echter geen sprake van op de gegevensverwerking gerichte toestemming, maar van een spontane gedraging van de betrokkene en waar niet door enig ander persoon met het oog op een eventuele gegevensverwerking om is gevraagd. Dat de gegevens openbaar zijn, moet derhalve volgen uit gedrag van de betrokkene waaruit de intentie om openbaar te maken uitdrukkelijk blijkt.”*⁹

Ten aanzien van artikel 23, eerste lid, onder c, Wbp is in de wetsgeschiedenis opgenomen: *“Particulieren kunnen onder omstandigheden hun rechten in een rechterlijke procedure niet effectueren zonder dat zij beschikken over bepaalde gegevens van hun wederpartij. [...] Het begrip «noodzakelijk» in onderdeel betekent dat de betreffende gegevens niet zonder meer mogen worden verwerkt: er zal een afweging moeten plaatsvinden tussen het recht van de betrokkene om zijn gezondheidsgegevens geheim te houden en het recht van de wederpartij op een eerlijk proces.”*¹⁰

Bij artikel 23, eerste lid, onder d, Wbp is in de wetsgeschiedenis aangegeven: *“Daarnaast wordt voorgesteld om in artikel 23 van de Wbp een uitzondering op te nemen voor de vrijwaring van een vitaal belang van de betrokkene of een andere persoon en het vragen van diens uitdrukkelijke toestemming onmogelijk blijkt. [...] Het lijkt onwaarschijnlijk dat dit er iemand van zal weerhouden gegevens te verstrekken in gevallen waarin acuut gevaar voor iemands leven of gezondheid dreigt.”*¹¹

In de wetsgeschiedenis staat over het vitaal belang voorts: *“De verwerkingsgrond van onderdeel d dient eng te worden geïnterpreteerd: er moet een dringende medische noodzaak aanwezig zijn de gegevens van de betrokkene te verwerken. Het moet gaan om een zaak van leven of dood. Als voorbeeld kan de situatie gelden dat terstond medische hulp nodig is naar aanleiding van een ongeval van de betrokkene waarbij deze buiten bewustzijn is geraakt. Voorts moet de noodzaak dringend zijn omdat anders aan de betrokkene zijn ondubbelzinnige toestemming (artikel 8, onder a) moet worden gevraagd.”*¹²

Wat betreft de uitzonderingsgrond van artikel 23, eerste lid, onder e, Wbp zegt de wetsgeschiedenis het volgende: *“Onderdeel d³ brengt mee dat het verwerken van een gevoelig gegeven geoorloofd kan zijn indien daarmee wordt gehandeld overeenkomstig een volkenrechtelijke verplichting en deze verplichting tot het verwerken van zulke gegevens noodzaakt. [...] Uiteraard geldt nadrukkelijk dat het verbod om gevoelige gegevens te verwerken alleen niet van toepassing is indien sprake is van een «zwaarwegend algemeen belang».”*¹⁴

Ten aanzien van het onderdeel f van het eerste lid van artikel 23 Wbp stelt de wetsgeschiedenis: *“Tenslotte is er in onderdeel e⁵ een algemene ontheffing tot verwerking van gevoelige gegevens gecreëerd. Voor zover een ontheffing niet kan worden gebaseerd op een van de hiervoor besproken bepalingen kan een verwerking ingevolge onderdeel e zijn grondslag vinden in hetzij een bijzondere wet, hetzij een beschikking van de Registratiekamer”*^{16, 17}

⁹ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 123.

¹⁰ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 124.

¹¹ Kamerstukken II 2008/09, 31841, nr. 3, p. 12.

¹² Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 84.

¹³ Nu onderdeel e.

¹⁴ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 124.

¹⁵ Nu onderdeel f.

¹⁶ Nu de Autoriteit Persoonsgegevens.

¹⁷ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 124.

5.2 Ziektewet (ZW)

De ZW is een wet die regelt dat zieke werknemers, in gevallen waarbij de loondoorbetalingsverplichting voor de werkgever bij ziekte niet van toepassing is, recht hebben op een uitkering. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer iemand een uitkering ontvangt op grond van de Werkloosheidswet.

In artikel 19 ZW is bepaald dat de verzekerde¹⁸ bij ongeschiktheid tot het verrichten van zijn arbeid als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte recht heeft op ziekengeld overeenkomstig het bij of krachtens deze wet bepaalde.

In artikel 38ab ZW is geregeld dat indien de verzekerde die aanspraak maakt op ziekengeld geen werkgever heeft als bedoeld in de eerste afdeling, paragraaf 3, is deze in geval van ongeschiktheid tot het verrichten van zijn arbeid wegens ziekte verplicht dit op de tweede dag van die ongeschiktheid te melden aan het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen.

In artikel 39, eerste lid ZW is bepaald dat het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen controle verricht bij verzekerden van wie op grond van artikel 38, tweede lid of 38a een aangifte van ziekte of van wie een ziekmelding is ontvangen, op het bestaan van ongeschiktheid tot het verrichten van hun arbeid wegens ziekte en dat het UWV beoordeelt bij gebleken ongeschiktheid of de werkgever zijn taak met betrekking tot verzuimbegeleiding op adequate wijze uitoefent.

Artikel 45, eerste lid, onder a ZW bepaalt dat het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen weigert het ziekengeld geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of blijvend indien de verzekerde niet binnen redelijke termijn geneeskundige hulp inroept en niet zich gedurende het gehele verloop van de ziekte onder behandeling blijft stellen of indien hij de voorschriften van de behandelende arts niet opvolgt.

Volgens artikel 49 ZW is de verzekerde verplicht aan het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen op zijn verzoek of onverwijld uit eigen beweging alle feiten en omstandigheden mee te delen, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op het recht op of de hoogte van een door hem aangevraagde of aan hem toegekende ziekengelduitkering. [...]

5.3 Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG)

Artikel 19 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) bepaalt dat het verrichten van handelingen op het gebied van de geneeskunst tot het gebied van deskundigheid van de arts wordt gerekend.

5.4 Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO)

Onder handelingen op het gebied van de geneeskunst worden volgens artikel 7:446, tweede lid, BW¹⁹ alle verrichtingen - het onderzoeken en het geven van raad daaronder begrepen - rechtstreeks betrekking hebbende op een persoon en ertoe strekkende hem van een ziekte te genezen, hem voor het ontstaan van een ziekte te behoeden of zijn gezondheidstoestand te beoordelen, dan wel deze verloskundige bijstand te verlenen, verstaan.

¹⁸ Volgens artikel 7 WIA is in ieder geval verplicht verzekerd de 'werknemer' als bedoeld in artikel 3-8 ZW.

¹⁹ Artikel 446, tweede lid van de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO)

5.5 Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Wet SUWI)

De Wet SUWI regelt de vaststelling van een structuur voor de uitvoering van taken met betrekking tot de arbeidsvoorziening en sociale verzekeringswetten. In de Wet SUWI worden onder meer een aantal taken van het UWV en andere organisaties op het terrein van de sociale zekerheid gedefinieerd.

Artikel 30, eerste lid Wet SUWI regelt dat het UWV tot taak heeft uitvoering te geven aan de wettelijke arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, de wettelijke ziekgeldverzekering, de wettelijke werkloosheidsverzekering, de Tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria, de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten, de Toeslagenwet, de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen, alsmede aan wetten die de uitvoering van deze wetten beheersen, voor zover die uitvoering niet bij of krachtens enige wet aan anderen is opgedragen.

Artikel 37 Wet SUWI bepaalt dat de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Inspectie SZW) is belast met het toezicht op de doeltreffendheid van de uitvoering van de bij of krachtens deze wet of enige andere wet aan het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen en de Sociale verzekeringsbank opgedragen taken.

6. Feitelijke bevindingen

6.1 Doel van de verwerking

Het UWV heeft ervoor gekozen om tijdens de eerste zes weken van verzuim in de ZW de verzekeringsarts in principe niet te betrekken. De taken worden uitgevoerd door medewerkers verzuimbeheersing die hiervoor onder andere persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid uitvragen. Medewerkers verzuimbeheersing van het UWV hebben de taak toebedeeld gekregen om aan de hand van door medisch adviseurs vastgestelde protocollen en risicoprofielen een beperkt aantal gezondheidsgegevens uit te vragen waarmee de claim geregistreerd wordt. De medewerker verzuimbeheersing voert deze taak niet uit onder delegatie van taken door de verzekeringsarts, dus *zonder* hiertoe te zijn opgedragen door de verzekeringsarts²⁰. Het UWV heeft een aantal redenen genoemd op basis waarvan zij het noodzakelijk vindt dat er gegevens over de gezondheid van betrokkenen verwerkt dienen te worden zonder dat de verzekeringsarts daarvoor verantwoordelijkheid draagt. Het gaat hierbij volgens het UWV achtereenvolgens om de (beperkte) plausibiliteitstoets die de medewerkersverzuimbeheersing uitvoeren, de controletaak van het UWV en de verplichting van het UWV om haar middelen doelmatig in te zetten bij de uitvoering bij haar werkzaamheden. Indien eerder in het proces op basis van informatie van de verzekerde blijkt dat het verzuim langer gaat duren dan zes weken, wordt de verzekerde direct overgedragen naar het sociaal medisch team van Sociaal Medische Zaken, waaronder een verzekeringsarts. Dit geldt ook bij twijfel over de plausibiliteit van de ziekmelding of als de verzekerde daar zelf om vraagt.

In dit hoofdstuk wordt eerst een beschrijving gegeven van de gegevensverwerking door medewerkers van UWV en vervolgens wordt er nader ingegaan op de drie redenen die UWV naar voren heeft gebracht voor deze gegevensverwerking.

²⁰ Zie onder meer *de Code Gegevensverkeer en Samenwerking bij Arbeidsverzuim en Re-integratie*, van de KNMG Deel B, onderdeel 4, pagina 9.

6.2 Gegevensverwerking door de medewerkers verzuimbeheersing

Uit de opgevraagde protocollen, belscripts en risicoprofielen die UWV heeft overgelegd blijkt dat medewerkers verzuimbeheersing de hieronder genoemde gegevens uitvragen en vastleggen. De AP heeft het UWV ook gevraagd om protocollen, belscripts en risicoprofielen te overleggen ter onderbouwing van de verklaringen van het UWV inzake de verzameling en vastlegging van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid door medewerkers verzuimbeheersing. Het UWV heeft hierop enkele documenten overgelegd, respectievelijk getiteld 'Beknopte beschrijving werkproces medewerkers verzuimbeheersing', 'Instructie Verzuimgegevens', 'Instructie vooronderzoek, eerste belactie' en 'Instructie vaststellen plausibiliteit'. Hieronder wordt het proces beschreven, alsmede de gegevens die hierbij worden uitgevraagd.

6.2.1 Vooronderzoek/eerste bel-actie

Het vooronderzoek is volgens het UWV bedoeld om een eerste beeld te verkrijgen van de ziekmelding. Hiervoor worden een aantal beschikbare bronnen geraadpleegd. Tijdens het vooronderzoek worden onder meer gegevens over eerder ziekteverzuim, overlappende ziekteperiodes, en ziekte na einde bevallingsverlof geregistreerd. Ook worden er al gegevens opgezocht die volgens het UWV van belang kunnen zijn voor het vaststellen van de plausibiliteit van de claim door de werknemer op ziekgeld op grond van de ZW. Hierbij wordt verwezen naar de instructie vaststellen plausibiliteit en de Items Categorie indeling. In de instructie is niet opgenomen welke gegevens het hier betreft.

Tijdens het vooronderzoek worden in de beschikbare registratiesystemen de volgende persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid geraadpleegd:

- De ziekmelding zoals die in het systeem geregistreerd is;
- Type vangnetmelding;
- Verzekeringsstatus;
- Bijzonderheden bij de ziekmelding en andere beschikbare informatie over de betrokkene die UWV medewerkers in de systemen hebben vastgelegd;
- Suwinet²¹ wordt geraadpleegd om te controleren of sprake is van eventuele samenloop met WAO/WIA, WW of andere dienstverbanden;
- Voorgaande ziekmeldingen;
- Verwachte hersteldatum.

Na het vooronderzoek volgt de eerste bel-actie. Bij deze bel-actie, waarbij de betrokkene telefonisch wordt benaderd, worden de gegevens uit het vooronderzoek geverifieerd en wordt de plausibiliteit van de ziekmelding vastgesteld. Al deze gegevens worden volgens het UWV, samen met een eventuele vervolgspraak met de klant, geregistreerd.

Bij aanvang van het eerste belcontact wordt volgens de instructie door de verzuimmedewerker aangegeven dat de medewerker verzuimbeheersing geen arts is, en dat er vragen worden gesteld die gaan over de beperkingen van betrokkene. Vervolgens worden volgens de Instructie Verzuimgegevens gegevens uitgevraagd en vastgelegd door de medewerker verzuimbeheersing.

²¹ Suwinet is een besloten netwerk dat wordt ondersteund, beheerd en verder (technisch) ontwikkeld door het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI), dat formeel onderdeel is van het UWV. Suwinet beschikt over diverse applicaties die toegang geven tot persoonsgegevens (bijvoorbeeld Suwinet Inkijk). Het betreft gegevens over onder andere inkomen uit arbeid en uitkeringen, werkgever(s), uitkeringsaanvragen en opleidings- en beroepservaring.

6.2.2 Instructie Verzuimgegevens

Uit de informatie die de AP van het UWV heeft ontvangen, blijkt het volgende.

De medewerker verzuimbeheersing heeft de opdracht om een 'zo breed mogelijk beeld te vormen van de ziekmelding van de klant'. Bij de betrokkene worden tijdens het eerste belcontact vervolgens de volgende gegevens uitgevraagd en gecontroleerd en/of vastgelegd:

- Naam en achternaam
- Geboortedatum
- Datum ziekmelding
- Adresgegevens
- Bankrekeningnummer
- Nationaliteit
- Tijdigheid ziekmelding en de eventuele verklaring van de betrokkene voor een te late ziekmelding

Vervolgens worden de volgende 'verzuimgegevens' uitgevraagd en geregistreerd:

- De betrokkene wordt gevraagd naar klachten en beperkingen in het dagelijks functioneren. Vervolgens wordt in de instructie aangegeven dat gevraagd dient te worden of de betrokkene onder behandeling van een arts, specialist of andere behandelaar is, en of de klant medicijnen gebruikt.
- De betrokkene wordt gevraagd of er sprake is van een ziekenhuisopname.
- Klachten en beperkingen worden vervolgens geregistreerd.
- Er wordt geregistreerd of de betrokkene onder behandeling van een huisarts, specialist of behandelaar is. Indien daar geen sprake van is, wordt dat ook geregistreerd.
- Er wordt geregistreerd of de betrokkene medicijnen gebruikt of niet.
- In het veld <beperkingen en mogelijkheden> worden de beperkingen in het dagelijks functioneren, mogelijkheden, het dagverhaal en de informatie ten behoeve van het vervolgbelcontact geregistreerd. Hierbij wordt, indien van toepassing, ook geregistreerd of er sprake is van een ziekenhuisopname, de naam van het ziekenhuis en de periode van de ziekenhuisopname.
- Eventueel kan ook worden aangegeven of er sprake is van een <speciale situatie>.
- De taken en handelingen die de klant niet kan uitvoeren vanwege zijn beperkingen.
- Re-integratie afspraken worden vastgelegd.

Vervolgens worden de volgende gegevens vastgelegd en uitgevraagd:

- Eventuele ziekte door zwangerschap.
- Eventuele ziekte door een bevalling.
- Bij eventuele ziekte voorafgaand aan de WAZO, wordt, ongeacht het soort verzuim doorgevraagd naar de oorzaak van een eerdere verzuim.
- De medewerker verzuimbeheersing dient vervolgens in het systeem zijn beoordeling vast te leggen waarin wordt aangegeven waarom de arbeidsongeschiktheid ten gevolge van de zwangerschap wel of niet akkoord is. Als de arbeidsongeschiktheid wel ten gevolge van zwangerschap of bevalling is, dan dient een vinkje in het veld <T.g.v. zwsch/bev> gezet te worden, en in het veld <Plausibiliteit> voor 'Ja' te worden gekozen.

Hier wordt het volgende aan toegevoegd: *NB: Als er 'ja' tegen de plausibiliteit wordt gezegd, dan betekent dit automatisch dat er ook 'ja' tegen de causaliteit wordt gezegd. Voor de duidelijkheid moet de MVB (medewerker verzuimbeheersing, toevoeging AP) ook het vinkje <T.g.v. zwsch/bev> zetten. De velden <T.g.v. zwsch/bev> en <plausibiliteit> zijn voor de CB (Claimbeoordelaar, toevoeging AP) zichtbaar in het scherm.'*

- Als bij een vangnetter zonder werkgever wel sprake is van plausibiliteit maar niet aan causaliteit, dan dient de medewerker verzuimbeheersing dit onder de aandacht te brengen van de CB in het veld <opmerkingen>.
- Er wordt geregistreerd of er sprake is van een ongeval.
- Indien sprake is (geweest) van een andere uitkering op grond van de WAO of WIA, dan wordt, indien van toepassing, vastgelegd dat de huidige klachten dezelfde zijn als tijdens de WAO/WIA uitkering. Hierbij wordt ook vastgelegd of de klachten zijn toegenomen, of de betrokkene in de laatste 5 jaar voor de WAO/WIA is gekeurd, of betrokkene gedeeltelijk is goedgekeurd en of betrokkene hiertegen bezwaar heeft ingediend. Ook wordt geregistreerd of er sprake is van lopende bezwaarzaken.
- Er wordt een afspraak vastgelegd over het herstel. Hierbij is voor de beoordeling het volgende van belang: Tijdens het maken van afspraken over herstel of gedeeltelijk werken tijdens ziekte dient de medewerker verzuimbeheersing hierbij door te vragen, het gesprek aan te gaan. Op bepaalde momenten dient de medewerker verzuimbeheersing een afweging, duiding of beoordeling te maken. Het gaat om de volgende punten:
 - Indien de klant al redelijk duidelijk is omtrent dag van herstel: probeer een dagje eerder af te spreken.
 - Opper zo nodig de inzet van hulpmiddelen (via de werkgever te regelen) zoals taxivervoer, of aangepast meubilair. Of om met de werkgever (dvh/uitzendkracht/oproepkracht) of inlener (eventueel via intercedent) de mogelijkheden van aangepast werk te bespreken.
 - Toon begrip indien werk niet meer gedaan kan worden, doch wijs op mogelijk aangepast werk en probeer de klant in contact te laten treden met werkgever of inlener (zo nodig ook na overleg met de VA/AD coach)
 - Relateer type/aard werk aan de beperkingen; Bij WW-er afvragen of deze onder de omstandigheden kan voldoen aan sollicitatieplicht. Hierbij aangeven dat er voldaan moet worden aan de sollicitatieplicht, anders terugverwijzen naar werkcoach WW of beslisser WW.
 - Vraag bij vangnetter met werkgever naar eventuele afspraken die met de werkgever en de arbodienst gemaakt zijn inzake herstel. Beoordeel of de gemaakt afspraken redelijk zijn. Uiteraard moet hierbij (nog steeds) sprake zijn van verband van de causaliteit van de ziekte met het type ziektegeval.

6.2.3 Instructie vaststellen plausibiliteit

Het doel van deze handelingsinstructie is als volgt omschreven:

‘Klant wordt met een belcontact gevraagd naar de redenen en omstandigheden van het ziekteverzuim. Op basis van de ingewonnen informatie, de gegevens die we zelf hebben en de richtlijnen over de plausibiliteitsbeoordeling bepaalt de MVB de plausibiliteit en legt de informatie vast in UZS. Ook bij een vervolgbelcontact wordt de toets op plausibiliteit opnieuw uitgevoerd.’

In onderdeel 2 van deze handelingsinstructie wordt aangegeven dat een medewerker verzuimbeheersing (aan de hand van de mogelijkheden) dient te bepalen of een ziekmelding plausibel is of niet. Er wordt vervolgens aangegeven dat een ziekmelding niet plausibel is in de volgende situaties:

- Bij eerdere ziekmeldingen is twijfel over de plausibiliteit ontstaan (bijvoorbeeld als klant voor de derde keer in een korte tijd ziek is).
- Klant nadert de maximum datum van zijn WW uitkering, is recent eerder ziek geweest, er is sprake van een onduidelijke situatie en er is geen hersteldatum vast te leggen.
- Klant meldt zich ziek vlak na afschaffing WAO.
- Als reden van de ziekmelding wordt ‘opvang zieke kinderen’ gegeven.
- Klant is niet bereid een re-integratietraject in te gaan.
- Een gedeeltelijke melding kan aanleiding zijn om te twijfelen aan de plausibiliteit van de ziekmelding.

- Ook als er contact wordt gelegd met een klant via een 06 nummer, en uit bijgeluiden is duidelijk te horen dat hij niet thuis is, kan dat aanleiding zijn om te twijfelen aan de plausibiliteit.

6.3 Redenen voor de gegevensverwerking

Het UWV geeft een drietal redenen voor de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV.

6.3.1 Plausibiliteitstoets

Het UWV wil als (publiek) verzekeringsorgaan vastleggen op basis waarvan de arbeidsongeschiktheid voor het werk bij de verzekerde ontstaat en wat de verwachte verzuimduur is. UWV gaat uit van de inschatting van de verzekerde zelf. Vanuit zijn wettelijke controletaak voert UWV ook een beperkte plausibiliteitstoets uit. De taakuitvoering hiervan is belegd bij de medewerker verzuimbeheersing. Deze medewerkers werken aan de hand van door 'medische adviseurs' opgestelde protocollen en risicoprofielen. Volgens het UWV komt de medewerker verzuimbeheersing hierbij niet tot medische oordeelsvorming en begeeft zich ook niet op het terrein van de arts. Het is volgens het UWV daarom niet nodig en wenselijk de verzameling van deze gegevens onder toezicht van een arts te laten plaatsvinden.

De medewerker verzuimbeheersing heeft voor de uitvoering van de taken telefonisch contact met de verzekerde vanuit centrale backoffices in Nederland. De medewerker benoemt in het contact dat hij geen arts is. Na eventuele toekenning van het ziekgeld, zorgt de medewerker verzuimbeheersing voor de eerste zes weken van het verzuim. De medewerker verzuimbeheersing voert geen taken uit in het kader van re-integratie. Ook geeft de medewerker geen adviezen ter bevordering van het herstel. De begeleiding van de medewerker verzuimbeheersing is volgens het UWV beperkt tot eventuele vervolcontacten per telefoon na het eerste belcontact. Het doel van het vervolcontact is de bewaking van de gemaakte herstelafpraak.

UWV geeft aan dat deze medewerkers een beperkt aantal gegevens over de gezondheid uitvragen waarmee de claim geregistreerd wordt. Zij voeren volgens het UWV geen medische beoordeling uit, maar doen een toets op de plausibiliteit op basis van een protocol. Zij geven ook geen adviezen over re-integratie of begeleiding van verzekerden. Bij twijfel over de plausibiliteit, dreigend langdurig ziekteverzuim en uiterlijk na zes weken, gaat de verzekerde volgens het UWV over naar het sociaal medisch team met een verzekeringsarts, re-integratiebegeleider en arbeidsdeskundige. De verzekerde komt na overdracht niet meer terug bij de medewerker verzuimbeheersing.

UWV geeft aan dat de medewerker verzuimbeheersing volgens vaste risicoprofielen en protocollen het voorsorteren van verzekerden voor overleg en eventueel onderzoek bij het sociaal medisch team beoordeelt. Deze risicoprofielen zijn volgens het UWV gebaseerd op 'onderkende verzuimpatronen' en de toets vindt volgens het UWV plaats op basis van de door de verzekerde aangedragen feiten. Daarnaast heeft de medewerker verzuimbeheersing de opdracht om te letten op signalen uit het dagverhaal van de verzekerde (wat doet de verzekerde tijdens de ziekte nog wel) die moeilijk te rijmen zijn met de aard van de beperkingen. Het gaat hier om een beoordeling op basis van het 'gezond verstand'. De protocollen zijn opgesteld door medisch adviseurs op het hoofdkantoor van het UWV waarbij verzekeringsartsen uit de uitvoering zijn betrokken.

De medewerker voert zijn taken uit binnen de geheimhoudingsplicht van artikel 74 Wet SUWI. Hiermee voldoet het UWV aan de verplichting voor geheimhouding zoals genoemd in de Wbp. De

gezondheidsgegevens zijn in het systeem afgeschermd en alleen toegankelijk voor de medewerkers verzuimbeheersing.

6.3.2 Controletaak

Elke willekeurige verzekeraar vraagt de verzekerde om bij een claim een opgave te doen over de aard van de schade. Dit geldt ook voor het UWV. Het UWV wil direct weten wanneer de ziekte is ontstaan en een inschatting krijgen over de aard en de duur van de arbeidsongeschiktheid in relatie tot het werk. Artikel 38 ZW verplicht de verzekerde binnen twee dagen hiervan melding te doen. Ook wil het UWV vanuit zijn controletaak uit artikel 39 ZW een eerste inschatting maken of er mogelijk sprake is van oneigenlijk gebruik. Dat wil niet zeggen dat altijd direct een medisch onderzoek uitgevoerd hoeft te worden. Om eventueel in een later stadium controles uit te kunnen voeren, is het volgens het UWV nodig om een aantal persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid uit te vragen en te registreren.

6.3.3 Doelmatige inzet van middelen

Het UWV is een publiek verzekeringsorgaan met als wettelijke taak de uitvoering van onder andere de Ziektewet. Het UWV heeft ervoor gekozen de uitvoering van de Ziektewet (ZW) als volgt in te richten: UWV verwerkt voor uitvoering van de ZW circa 300.000 aanvragen per jaar en kent circa 200.000 uitkeringen toe. In ongeveer 54.000 gevallen duurt de uitkering langer dan 13 weken. UWV heeft in 2015 gemiddeld 277.000 uitkeringen beëindigd. De helft daarvan, ongeveer 138.000 uitkeringen, zijn binnen zes weken beëindigd. Hierbij is sprake van spontaan herstel van de verzekerde.

Het UWV moet conform de Wet SUWI op doelmatige wijze de beschikbare middelen inzetten bij de uitvoering van de Ziektewet. Het UWV heeft een beperkte capaciteit aan verzekeringsartsen beschikbaar voor de uitvoering van de verschillende arbeidsongeschiktheidswetten. Vanuit deze schaarste en vanuit het oogpunt van doelmatigheid dient UWV selectief om te gaan met de inzet en (dure) betrokkenheid van de arts. De inzet van de arts vindt plaats waar dat volgens het UWV het meest relevant is. UWV kiest er daarom voor de arts niet bij de eerste zes weken verzuim in de ZW. Dat is volgens het UWV enerzijds niet nodig omdat circa 50% van de uitkeringen binnen zes weken eindigt en de verzekerde dus (spontaan) hersteld. Daarnaast zou, aldus het UWV dit gezien de hoeveelheid uitkeringen een te groot beslag leggen op de artsencapaciteit.

7. Beoordeling

7.1 Verwerking van persoonsgegevens

Volgens artikel 1, aanhef en onder a, van de Wbp wordt onder een 'persoonsgegeven' verstaan: *elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.*

'Verwerking van persoonsgegevens' is gedefinieerd in artikel 1, aanhef en onder b, van de Wbp en betreft elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot persoonsgegevens. Hieronder valt in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens.

Artikel 2, eerste lid, Wbp geeft aan dat deze wet van toepassing is op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, alsmede de niet geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

UWV verwerkt gegevens van betrokkenen die in het kader van een Ziektewet uitkering zich bij het UWV ziekmelden. Bij de betrokkene worden tijdens het eerste belcontact vervolgens onder meer de volgende gegevens uitgevraagd en gecontroleerd en/of vastgelegd door het UWV:

- Geboortedatum;
- Datum ziekmelding;
- Adresgegevens;
- Bankrekeningnummer;
- Nationaliteit;
- Tijdigheid ziekmelding en de eventuele verklaring van de betrokkene voor een te late ziekmelding;
- De betrokkene wordt gevraagd naar klachten en beperkingen in het dagelijks functioneren. Vervolgens wordt in de instructie aangegeven dat gevraagd dient te worden of de betrokkene onder behandeling van een arts, specialist of andere behandelaar is, en of de klant medicijnen gebruikt;
- De betrokkene wordt gevraagd of er sprake is van een ziekhuisopname;
- Klachten en beperkingen worden vervolgens geregistreerd;
- Er wordt geregistreerd of de betrokkene onder behandeling van een huisarts, specialist of behandelaar is. Indien daar geen sprake van is, wordt dat ook geregistreerd;
- Er wordt geregistreerd of de betrokkene medicijnen gebruikt of niet;
- In het veld <beperkingen en mogelijkheden> worden de beperkingen in het dagelijks functioneren, mogelijkheden, het dagverhaal en de informatie ten behoeve van het vervolgbelcontact geregistreerd. Hierbij wordt, indien van toepassing, ook geregistreerd of er sprake is van een ziekenhuisopname, de naam van het ziekenhuis en de periode van de ziekenhuisopname;
- Eventueel kan ook worden aangegeven of er sprake is van een <speciale situatie>;
- De taken en handelingen die de klant niet kan uitvoeren vanwege zijn beperkingen;
- Re-integratie afspraken worden vastgelegd. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de medewerker verzuimbeheersing zelf geen re-integratieafspraken maakt met verzekerden. De medewerker verzuimbeheersing legt alleen eventuele re-integratieafspraken vast die een verzekerde met zijn werkgever of adviseur Werkbedrijf heeft gemaakt.

Bovengenoemde gegevens hebben betrekking op geïdentificeerde natuurlijke personen die in het kader van de ZW²² aanspraak maken op ziekgeld bij ongeschiktheid tot het verrichten van zijn arbeid als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte. Bovengenoemde gegevens zijn derhalve persoonsgegevens als bedoeld in artikel 1, onder a, Wbp. Deze gegevens worden digitaal opgeslagen en geraadpleegd door het UWV.

Nu de gegevens in verschillende bestanden worden opgenomen en geautomatiseerd worden verwerkt, is, zoals bepaald in artikel 2 Wbp, de wet van toepassing op de eerder genoemde verwerkingen van persoonsgegevens door het UWV.

²² Artikel 19, eerste lid ZW.

7.2 Verantwoordelijke

Op grond van artikel 1, aanhef en onder d, van de Wbp is de ‘verantwoordelijke’ *de natuurlijke persoon, rechtspersoon of ieder ander die of het bestuursorgaan dat, alleen of te samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.*

Bij zelfstandige bestuursorganen op rijksniveau en functionele commissies op provinciaal en gemeentelijk niveau zal het orgaan, belast met de taken en uitoefening van bevoegdheden waarvoor de gegevens worden verwerkt, als verantwoordelijke zijn aan te merken²³. Het UWV heeft als zelfstandig bestuursorgaan zelf de bevoegdheid tot het vaststellen van het doel en de middelen van de gegevensverwerkingen, en heeft hierdoor zowel de juridische als de feitelijke zeggenschap over de verwerking van persoonsgegevens die worden verzameld in het kader van de beoordeling van het recht op ziekengeld op grond van de ZW. Het UWV wordt hierdoor aangemerkt als verantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 1, onder d, Wbp.

7.3 Verwerking van gegevens over de gezondheid

Artikel 16 Wbp bepaalt dat *de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, alsmede persoonsgegevens betreffende het lidmaatschap van een vakvereniging is verboden behoudens het bepaalde in deze paragraaf. Hetzelfde geldt voor strafrechtelijke persoonsgegevens en persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van dat gedrag.*

Het begrip ‘gezondheidsgegevens’ in de zin van artikel 16 Wbp moet ruim worden opgevat. Het omvat niet alleen de gegevens die een arts bij een medisch onderzoek of medische behandeling verwerkt, maar alle gegevens die de lichamelijke of geestelijke gezondheid van een persoon betreffen. Zo is het enkele feit dat iemand zich ziek heeft gemeld een gegeven over de gezondheid, ook al zegt dat niets over de aard van de aandoening. Onder het begrip gezondheidsgegevens in de zin van artikel 16 Wbp vallen dus niet alleen gegevens waarop het medisch beroepsgeheim rust (zoals de aard, oorzaak en de behandeling van de ziekte) maar alle gegevens die de geestelijke of lichamelijke gezondheid van een persoon betreffen.²⁴

Zoals opgenomen in de paragrafen 6.2.1, 6.2.2 en 6.2.3 verwerkt UWV onder andere de volgende gegevens:

- De betrokkene wordt gevraagd naar klachten en beperkingen in het dagelijks functioneren. Vervolgens wordt in de instructie aangegeven dat gevraagd dient te worden of de betrokkene onder behandeling van een arts, specialist of andere behandelaar is, en of de klant medicijnen gebruikt.
- De betrokkene wordt gevraagd of er sprake is van een ziekenhuisopname.
- Klachten en beperkingen worden vervolgens geregistreerd.
- Er wordt geregistreerd of de betrokkene onder behandeling van een huisarts, specialist of behandelaar is. Indien daar geen sprake van is, wordt dat ook geregistreerd.
- Er wordt geregistreerd of de betrokkene medicijnen gebruikt of niet.
- In het veld <beperkingen en mogelijkheden> worden de beperkingen in het dagelijks functioneren, mogelijkheden, het dagverhaal en de informatie ten behoeve van het vervolgbelcontact geregistreerd. Hierbij wordt, indien van toepassing, ook geregistreerd of er sprake is van een ziekenhuisopname, de naam van het ziekenhuis en de periode van de ziekenhuisopname.

²³ Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 57.

²⁴ ‘De zieke werknemer. Beleidsregels voor de verwerking van persoonsgegevens over de gezondheid van zieke werknemers’, Autoriteit Persoonsgegevens, april 2016, pag. 10.

- Eventueel kan ook worden aangegeven of er sprake is van een <speciale situatie>.
- De taken en handelingen die de betrokkene niet kan uitvoeren vanwege zijn beperkingen.
- Re-integratie afspraken worden vastgelegd. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de medewerker verzuimbeheersing zelf geen re-integratieafspraken maakt met verzekeren. De medewerker verzuimbeheersing legt alleen eventuele re-integratieafspraken vast die een verzekerde met zijn werkgever of adviseur Werkbedrijf heeft gemaakt.

De gegevens die worden verzameld hebben betrekking op de gezondheid van een geïdentificeerde natuurlijke persoon. Het betreffen namelijk gegevens die mede in het kader van de beoordeling van het recht op ziekengeld als bedoeld in artikel 19 ZW worden verzameld. Deze context maakt dat deze gegevens moeten worden gekwalificeerd als persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid. Het betreft onder meer gegevens over aard en oorzaak van verzuim, beperkingen en mogelijkheden, eventuele medicatie en eventuele ziekenhuisopnamen. UWV verwerkt derhalve gegevens over de gezondheid van betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 16 en 21 Wbp.

7.4 Verbod, uitzonderingsgrond en grondslag

In beginsel is het UWV niet toegestaan om gegevens over de gezondheid van werknemers te verwerken. Het UWV moet daarvoor een uitzonderingsgrond hebben. Mogelijke uitzonderingsredenen voor de verwerking van gegevens over de gezondheid zijn neergelegd in de artikel 21 en 23 Wbp. Gelet op de wettelijke taak van het UWV, en deze specifieke verwerking van persoonsgegevens door verzuimmedewerkers in het kader van het toekennen van een ziektewetuitkering biedt artikel 21, eerste lid, onder f Wbp een mogelijke uitzonderingsgrond voor het UWV.

7.4.1 Artikel 21 Wbp

Artikel 21, eerste lid, onder a, b, c, d, en e kunnen geen uitzonderingsgrond vormen voor het UWV omdat deze uitzonderingsredenen niet van toepassing zijn op de verwerking van gegevens over de gezondheid van werknemers door een bestuursorgaan.

7.4.2 Artikel 23 Wbp

De overige uitzonderingsredenen zoals omschreven in artikel 23 Wbp bieden voor deze specifieke verwerking geen grondslag.

Artikel 23, eerste lid, onder a, Wbp - uitdrukkelijke toestemming

Artikel 23, eerste lid, onder a, Wbp vereist namelijk uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene. In artikel 1, onder i, Wbp is het begrip toestemming van de betrokkene gedefinieerd. Voor een rechtmatige toestemming is vereist dat er sprake is van een vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee de betrokkene aanvaardt dat hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt. In de wetsgeschiedenis zijn deze criteria nader toegelicht: *“Allereerst geldt dat de betrokkene in vrijheid zijn wil met betrekking tot de betreffende gegevensverwerking moet kunnen uiten en dat deze wil ook daadwerkelijk geuit moet zijn. [...] Er kan bijvoorbeeld niet van een rechtsgeldige toestemming worden gesproken als de betrokkene onder druk van omstandigheden waarin hij verkeert of de relatie waarin hij staat tot de verantwoordelijke, tot toestemming is overgegaan. Van de sollicitant die op verzoek van de aspirant werkgever gegevens over zijn strafrechtelijk verleden bekend maakt, kan bezwaarlijk gezegd worden dat hij in vrijheid deze gegevens heeft verstrekt. Hij handelde immers onder druk van de wens aangenomen te worden door de werkgever. Als tweede voorwaarde geldt dat de wilsuiting van de betrokkene betrekking moet hebben op een bepaalde gegevensverwerking of een beperkte categorie van gegevensverwerkingen. [...] Als derde*

voorwaarde geldt het «informed consent»: de betrokkene kan slechts verantwoord zijn toestemming geven wanneer hij zo goed mogelijk is ingelicht.^[1]

Uit bovenstaande blijkt dus dat de toestemming niet onder druk mag worden gevraagd en gegeven. De gegevens worden uitgevraagd door medewerkers van het UWV in het kader van het recht op ziekengeld. Een betrokkene die niet meewerkt aan uitvraag van de gegevens betreffende zijn gezondheid loopt het risico dat dit nadelige gevolgen zal hebben voor zijn uitkering. Gezien de (financieel) afhankelijke positie van betrokkene kan in dit geval geen sprake zijn van 'vrije toestemming'.

Overigens heeft het UWV in zijn zienswijze aangegeven de verwerking van persoonsgegevens niet te baseren op de uitzondergrond 'uitdrukkelijke toestemming' als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onder a, Wbp.

Artikel 23, eerste lid, onder b, Wbp - door betrokkene openbaar gemaakte gegevens

Deze uitzonderingsgrond vereist dat de betrokkene de gegevens zelf duidelijk openbaar moet hebben gemaakt.

Het UWV kan zich niet op deze grondslag beroepen nu de betrokkenen zelf geen gegevens openbaar hebben gemaakt.

Artikel 23, eerste lid, onder c, Wbp - verdediging van een recht in rechte

De uitzonderingsgrond van artikel 23, eerste lid, onder c, Wbp vindt toepassing indien er sprake is van een gerechtelijke procedure. Deze uitzonderingsgrond kan derhalve geen toepassing vinden in het kader van deze verwerking.

Artikel 23, eerste lid, onder d, Wbp - vitaal belang

Artikel 23, eerste lid, onder d, Wbp bepaalt dat de gegevensverwerking plaats mag vinden indien dit noodzakelijk is ter verdediging van de vitale belangen van de betrokkene of van een derde en het vragen van diens uitdrukkelijke toestemming onmogelijk blijkt. Dit houdt in dat er sprake moet zijn van een dringend medische noodzaak de gegevens van de betrokkene te verwerken. Deze uitzonderingsgrond kan derhalve geen toepassing vinden in het kader van deze verwerking.

Artikel 23, eerste lid, onder e, Wbp- volkenrechtelijke verplichting

Aangezien het UWV de gegevens over de gezondheid niet op basis van een volkenrechtelijke verplichting verwerkt, kan de uitzonderingsgrond van artikel 23, eerste lid, onder e, Wbp geen toepassing vinden bij onderhavige gegevensverwerkingen.

Artikel 23, eerste lid, onder f, Wbp - zwaarwegend algemeen belang

In artikel 23, eerste lid, onder f, Wbp is bepaald dat bijzondere persoonsgegevens mogen worden verwerkt indien dit noodzakelijk is met het oog op een zwaarwegend algemeen belang, passende waarborgen worden geboden ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer en dit bij wet wordt bepaald dan wel het College ontheffing heeft verleend. Het College kan bij de verlening van ontheffing beperkingen en voorschriften opleggen.

Het UWV kan geen geslaagd beroep doen op grond van artikel 23, eerste lid, onder f, Wbp, omdat niet bij wet is geregeld dat gezondheidsgegevens door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV mogen worden uitgevraagd en verwerkt noch een ontheffing is verleend door de Autoriteit Persoonsgegevens voor deze verwerking.

[1] Kamerstukken II 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 65.

Artikel 23, eerste lid, onder g, Wbp - College of een ombudsman

Nu het bij de onderzochte gegevensverwerkingen niet gaat om een verwerking door de Autoriteit Persoonsgegevens of een ombudsman vindt artikel 23, eerste lid, onder g, Wbp geen toepassing.

Artikel 23, tweede lid, Wbp – gegevensverwerking ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of statistiek
Er is geen sprake van een gegevensverwerking ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of statistiek.
Artikel 23, tweede lid, Wbp vindt geen toepassing.

Daarnaast heeft het UWV verklaard dat de verwerking noodzakelijk is in het kader van haar controletaak en het vaststellen van het recht op ziekengeld. Ook geeft zij aan dat deze aanpak noodzakelijk is in het kader van doelmatige inzet van middelen. Hierna zal de AP beoordelen in hoeverre de wettelijke voorschriften die door UWV zijn aangevoerd als redenen voor de verzameling van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid door medewerkers verzuimbeheersing van UWV voldoen aan het gestelde artikel 21, eerste lid onder f, Wbp.

Artikel 21, eerste lid, onder f, Wbp bepaalt dat het verbod op de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid niet van toepassing is indien de verwerking geschiedt door bestuursorganen voor zover dat noodzakelijk is voor een goede uitvoering van wettelijke voorschriften of de re-integratie of begeleiding van werknemers of uitkeringsgerechtigden in verband met ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Zoals aangegeven heeft het UWV drie redenen naar voren gebracht voor het verzamelen en vervolgens verwerken van persoonsgegevens door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV. In de volgende paragrafen (7.3.1, 7.3.2 en 7.3.3) wordt op deze redenen ingegaan. In paragraaf 7.3.4 wordt vervolgens ingegaan op re-integratie als andere mogelijke uitzondering op het verwerkingsverbod voor de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid.

7.4.3 Plausibiliteitstoets

Op grond van artikel 21, eerste lid, sub f, onder 1, Wbp mogen bestuursorganen gegevens betreffende iemands gezondheid gebruiken wanneer dat noodzakelijk is voor een goede uitvoering van wettelijke voorschriften die voorzien in aanspraken die afhankelijk zijn van de gezondheidstoestand van de betrokkene.

In onderhavige casus gaat het om de uitvoering van het volgend wettelijk voorschrift:

Artikel 19, eerste lid ZW bepaalt dat de verzekerde bij ongeschiktheid tot het verrichten van zijn arbeid als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte recht heeft op ziekengeld overeenkomstig het bij of krachtens deze wet bepaalde.

Op grond van artikel 19 ZW dient bij ongeschiktheid tot het verrichten van arbeid te worden vastgesteld dat het verzuim een rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg is van ziekte. Indien dat het geval is dan is er sprake van recht op ziekengeld. Volgens de huidige werkwijze van het UWV heeft de betrokkene die zich ziek meldt bij het UWV eerst contact met de medewerker verzuimbeheersing die een vooronderzoek uitvoert en de plausibiliteit van de ziekmelding vaststelt.

Op basis van de aangereikte feiten stelt de AP vast dat de medewerkers verzuimbeheersing van het UWV beoordelen of betrokkene recht heeft op ziekengeld. Een beoordeling van plausibiliteit van de ziekmelding houdt immers feitelijk in dat de medewerker verzuimbeheersing naar aanleiding van zijn onderzoek (zoals opgenomen in de feiten) bepaalt of de betrokkene bij ongeschiktheid tot het verrichten van arbeid, als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, recht heeft op ziekengeld. Dit blijkt onder meer uit het feit dat de medewerker verzuimbeheersing instructies dient te volgen om de plausibiliteit vast te stellen voordat het ziektegeld wordt uitgekeerd. Pas bij twijfel of dreigend langdurig ziekteverzuim en uiterlijk na zes weken, gaat de betrokkene volgens het UWV over naar het sociaal medisch team met een verzekeringsarts, re-integratiebegeleider en arbeidsdeskundige.

De AP stelt vast dat op basis van een plausibiliteitstoets zoals deze door de medewerkers verzuimbeheersing wordt uitgevoerd wordt vastgesteld of betrokkene recht heeft op ziektegeld op grond van artikel 19 ZW. Dit blijkt onder meer uit de *Instructie vaststellen plausibiliteit* (zie paragraaf 6.2.3). Volgens wetgeving en jurisprudentie zijn medewerkers verzuimbeheer niet bevoegd om een toets uit te voeren zoals omschreven in artikel 19 ZW.

Artikel 19 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) bepaalt dat het verrichten van handelingen op het gebied van de geneeskunst tot het gebied van deskundigheid van de arts wordt gerekend. Onder handelingen op het gebied van de geneeskunst worden volgens artikel 7:446, tweede lid, BW²⁵ alle verrichtingen - het onderzoeken en het geven van raad daaronder begrepen - rechtstreeks betrekking hebbende op een persoon en ertoe strekkende hem van een ziekte te genezen, hem voor het ontstaan van een ziekte te behoeden of zijn gezondheidstoestand te beoordelen, dan wel deze verloskundige bijstand te verlenen, verstaan. Voorts behoort het volgens vaste rechtspraak tot de specifieke deskundigheid van een verzekeringsarts om op basis van medisch objectieveerbare klachten de beperkingen van een betrokkene voor het verrichten van arbeid vast te stellen²⁶. Voor de goede uitvoering van de wettelijk taak van het UWV zoals bedoeld in artikel 19 van de ZW, is het daarom noodzakelijk dat de beoordeling wordt uitgevoerd door of onder verantwoordelijkheid van een verzekeringsarts. De AP stelt vast dat de beoordeling, bedoeld in artikel 19 ZW, niet door of onder verantwoordelijkheid van een verzekeringsarts plaatsvindt, maar door een medewerker verzuimbeheersing waarbij geen sprake is van delegatie van taken. Daarom is in onderhavige casus geen sprake van een verwerking die noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de wettelijke taak van het UWV. Dit betekent dat het UWV voor wat betreft het verwerken van gegevens betreffende de gezondheid van betrokkenen door medewerkers verzuimbeheersing in dit kader geen uitzonderingsgrond heeft op basis van artikel 21, eerste lid, sub f, onder 1 Wbp.

Nu het UWV ook geen andere uitzondering heeft om het verbod uit artikel 16 Wbp te doorbreken is het in dit geval verboden gegevens over de gezondheid van betrokkenen te verzamelen en te verwerken teneinde te beoordelen of iemand recht heeft op ziekengeld door de medewerkersverzuimbeheersing.

Wanneer er een uitzondering op het verwerkingsverbod aanwezig is en dus het verbod wordt opgeheven beoordeelt de AP of de gegevensverwerking een rechtmatige grondslag heeft als bedoeld in artikel 8 Wbp. Indien geconcludeerd wordt dat de verbodsbepaling van artikel 16 Wbp van toepassing is, is het niet langer nodig de gegevensverwerking te toetsen aan artikel 8 Wbp omdat de gegevensverwerking verboden is.

²⁵ Artikel 446, tweede lid van de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO).

²⁶ Bijvoorbeeld: ECLI:NL:CRVB:2016:375 en ECLI:NL:CRVB:2011:BU1907 toegevoegd: ECLI:NL:CRVB:2011:BQ6576

Omdat de gegevensverwerking in dit geval verboden is, komt de AP niet toe aan een beoordeling van een rechtmatige grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 8 Wbp.

7.4.4 Controletaak

In artikel 39, eerste lid ZW is bepaald dat het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen verricht bij verzekerden van wie op grond van artikel 38, tweede lid of 38a een aangifte van ziekte of van wie een ziekmelding is ontvangen, controle op het bestaan van ongeschiktheid tot het verrichten van hun arbeid wegens ziekte en hij beoordeelt bij gebleken ongeschiktheid of de werkgever zijn taak met betrekking tot verzuimbegeleiding op adequate wijze uitoefent.

Artikel 45, eerste lid, onder a ZW bepaalt dat het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen weigert het ziekgeld geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of blijvend indien de verzekerde niet binnen redelijke termijn geneeskundige hulp inroept en niet zich gedurende het gehele verloop van de ziekte onder behandeling blijft stellen of indien hij de voorschriften van de behandelende arts niet opvolgt.

Volgens artikel 49 ZW is de verzekerde verplicht aan het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen op zijn verzoek of onverwijld uit eigen beweging alle feiten en omstandigheden mee te delen, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op het recht op of de hoogte van een door hem aangevraagde of aan hem toegekende ziekgelduitkering. [...]

Voorts heeft het UWV aangegeven dat de medewerkers verzuimbeheer gegevens over de gezondheid van betrokkenen verwerken in het kader van haar controletaak uit artikel 39 jo. artikel 45 en 49 ZW.

Ook de controletaak uit artikel 39 jo. artikel 45 en 49 ZW, waarbij het bestaan van *ongeschiktheid tot het verrichten van hun arbeid wegens ziekte* gecontroleerd dient te worden, kan slechts plaatsvinden op basis van een medische beoordeling. Gecontroleerd wordt immers of iemand

1. arbeidsongeschikt is;
2. als gevolg van een ziekte.

Zoals aangegeven onder paragraaf 7.4.1 behoort het leggen van een causaal verband tussen arbeidsongeschiktheid en een ziekte tot de specifieke deskundigheid van een (verzekerings)arts. Voor deze controlehandelingen in het kader van artikel 39 jo. artikel 45 en 49 ZW, waarbij eveneens een causaal verband wordt gelegd tussen arbeidsongeschiktheid en een ziekte, geldt derhalve eveneens dat het noodzakelijk is dat deze beoordeling door of onder verantwoordelijkheid van een verzekeringsarts wordt uitgevoerd²⁷. De verwerking van gezondheidsgegevens die bij de medewerkersverzuimbeheer is neergelegd in het kader van de controletaak is daarom niet noodzakelijk voor de goede uitvoering van de wettelijke voorschriften. De verwerking in het kader van de controletaak is wel noodzakelijk, maar het gebeurt door een persoon die daarvoor onvoldoende gekwalificeerd is. Voor de goede uitvoering van de genoemde controletaak is het immers noodzakelijk dat de beoordeling plaatsvindt door of onder verantwoordelijkheid van een arts. Het UWV kan geen beroep doen op de uitzonderingsgrond in artikel 21, eerste lid, onder f, Wbp.

De AP merkt op dat wanneer de taakuitvoering van artikel 19 ZW en de controletaken uit artikel 39 jo. artikel 45 en 49 ZW waarbij de causale relatie tussen de arbeidsongeschiktheid en ziekte wordt beoordeeld onder verantwoordelijkheid van een verzekeringsarts, deze zich voor bepaalde taken wel kan laten ondersteunen door een medewerker verzuimbeheersing. Vooronderzoek en een beperkte

²⁷ Bijvoorbeeld: ECLI:NL:CRVB:2016:375 en ECLI:NL:CRVB:2011:BU1907 : ECLI:NL:CRVB:2011:BQ6576.

plausibiliteittoets zijn dan goed denkbaar als werkzaamheden die, onder verantwoordelijkheid van een arts, door een 'ondersteuner' van de verzekeringsarts uitgevoerd kunnen worden. De AP merkt op dat indien het vooronderzoek plaatsvindt in het kader van artikel 19 ZW, waarin wordt beoordeeld of de verzekerde recht heeft op ziekengeld, dit dan dient plaats te vinden door of onder verantwoordelijkheid van de verzekeringsarts.

7.4.5 Doelmatige inzet van middelen

Artikel 37 Wet SUWI bepaalt dat de Inspectie SZW is belast met het toezicht op de doeltreffendheid van de uitvoering van de bij of krachtens deze wet of enige andere wet aan het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen en de Sociale Verzekeringsbank opgedragen taken.

Het UWV heeft in haar reactie aangegeven dat de werkwijze mede is ingegeven door schaarste. Het UWV heeft een zekere vrijheid in de keuze voor de inrichting van de uitvoering van de ZW. Uit artikel 21, eerste lid, sub f, Wbp volgt dat het verwerken van gezondheidsgegevens voor de goede uitvoering van wettelijke voorschriften noodzakelijk moeten zijn. Bij de keuze voor de inrichting van de uitvoering van de ZW dient het UWV te voldoen aan de wettelijke vereisten met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid. Het bestaan van schaarste leidt niet tot opheffing van het verwerkingsverbod. De omgang met schaarse middelen is geen uitzonderingsgrond onder artikel 21 of 23 van de Wbp. Op grond hiervan heeft het UWV geen uitzonderingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid door medewerkers verzuimbeheersing en is het voor de medewerkers verzuimbeheersing op grond van artikel 16 Wbp verboden om gezondheidsgegevens te verwerken in het kader van doeltreffende uitvoering van onder meer. UWV handelt in strijd met artikel 16 Wbp.

7.4.6 Re-integratie of begeleiding van zieke werknemers

Artikel 21, eerste lid, onder f, Wbp bepaalt dat het verbod op de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid niet van toepassing is indien de verwerking geschiedt door bestuursorganen voor zover dat noodzakelijk is voor een goede uitvoering van wettelijke voorschriften of de re-integratie of begeleiding van werknemers of uitkeringsgerechtigden in verband met ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Het UWV geeft aan dat de medewerker verzuimbeheersing geen taken uitvoert in het kader van re-integratie. Ook geeft de medewerker geen adviezen ter bevordering van het herstel. De medewerker verzuimbeheersing voert wel taken uit in het kader van de begeleiding van werknemers of uitkeringsgerechtigden, maar voor dit doel worden door de medewerkers verzuimbeheersing niet de genoemde persoonsgegevens betreffende de gezondheid verzameld en verwerkt. De begeleiding van de medewerkers verzuimbeheersing is beperkt tot eventuele vervolcontacten per telefoon na het eerste belcontact, en de bewaking van de gemaakte herstelafpraak. De AP stelt daarom vast dat de gegevensverwerking door de medewerker verzuimbeheersing op dit punt derhalve evenmin valt onder de uitzondering van artikel 21, eerste lid, onder f, Wbp. Hierdoor is de verbodsbepaling van artikel 16 Wbp van toepassing.

7.4.7 Beoordeling van de grondslag

Wanneer er een uitzondering op het verwerkingsverbod aanwezig is en dus het verbod wordt opgeheven, beoordeelt de AP of de gegevensverwerking een rechtmatige grondslag heeft als bedoeld in artikel 8 Wbp. Indien geconcludeerd wordt dat de verbodsbepaling van artikel 16 Wbp van toepassing is, is het niet langer nodig de gegevensverwerking te toetsen aan artikel 8 Wbp omdat de gegevensverwerking verboden is.

Omdat de gegevensverwerking in dit geval verboden is, komt de AP niet toe aan een beoordeling van een rechtmatige grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 8 Wbp.

8. Conclusie

Het UWV verwerkt, voor zover voor dit onderzoek relevant, gegevens van betrokkenen die in het kader van een Ziektewetuitkering zich bij het UWV ziekmelden, waaronder persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in artikel 16 Wbp. Deze persoonsgegevens worden verwerkt door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV. In beginsel geldt er op grond van artikel 16 Wbp een verbod op het verwerken van deze gegevens. Alleen indien er een in de Wbp genoemde uitzonderingsgrond van toepassing is mag het UWV persoonsgegevens betreffende de gezondheid in het kader van de uitvoering van de Ziektewet verwerken. Mogelijke uitzonderingsredenen voor de verwerking van gegevens over de gezondheid in dat kader zijn neergelegd in de artikelen 21 en 23 Wbp.

In het kader van de toezichthoudende taak heeft de AP onderzoek verricht op grond van artikel 60 Wbp naar de handelwijze van het UWV met betrekking tot het verzamelen en vastleggen van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in artikel 16 Wbp. De onderzoeksvraag die hierbij is gehanteerd, luidt:

Heeft het UWV een wettelijke basis voor het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid als bedoeld in artikel 16 Wbp, door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV zonder dat deze medewerkers daarbij onder verantwoordelijkheid van een arts staan?

Het UWV geeft een drietal redenen voor de verwerking van persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid door medewerkers verzuimbeheersing van het UWV. Dit zijn de plausibiliteitstoets, de controletaak en de doelmatige inzet van (schaarse) middelen. Onderzoek van de AP wijst uit dat geen van deze naar voren gebrachte redenen voor de onderzochte gegevensverwerkingen een uitzondering vormen als bedoeld in de artikelen 21 of 23 van de Wbp.

Door op deze manier persoonsgegevens betreffende iemands gezondheid te verwerken, handelt het UWV in strijd met de verbodsbepaling van artikel 16 Wbp, in samenhang met artikel 21 en 23 Wbp, nu deze verwerking en de beoordeling op grond daarvan niet door of onder verantwoordelijkheid van een arts plaatsvindt.

Bijlage I

Reactie AP op de zienswijze van het UWV op het rapport van voorlopige bevindingen

Op 24 juli 2017 heeft het UWV een zienswijze ingediend op het rapport van voorlopige bevindingen. De zienswijze van het UWV bestaat uit een aanbiedingsbrief en een bijlage waarin inhoudelijk wordt ingegaan op het rapport van voorlopige bevindingen. In de aanbiedingsbrief wordt aangegeven dat het UWV werkt aan een model waarin de medewerkers verzuimbeheersing gaan werken onder taakdelegatie van de verzekeringsarts. De verzekeringsarts is in dit model verantwoordelijk voor de (beperkte) verwerking van persoonsgegevens betreffende de gezondheid door de medewerkers verzuimbeheersing. Het inhoudelijke gedeelte betreft met name hoofdstuk 7 van het rapport van de AP waarin de AP haar beoordeling geeft. Hieronder wordt puntsgewijs de zienswijze van het UWV behandeld.

Feitelijke bevinding- doel van de verwerking (paragraaf 6.1)

Zienswijze UWV

In deze paragraaf geeft AP aan de UWV ervoor heeft gekozen tijdens de eerste zes weken verzuim geen verzekeringsarts te betrekken. Dit is te absoluut gesteld. Indien eerder in het proces op basis van informatie van de verzekerde blijkt dat het verzuim langer gaat duren dan zes weken, wordt de verzekerde direct overgedragen naar het sociaal medisch team van Sociaal Medische Zaken, waaronder een verzekeringsarts. Dit geldt ook bij twijfel over de plausibiliteit van de ziekmelding of als de verzekerde daar zelf om vraagt. Het UWV verzoekt de AP dit beeld te nuanceren.

Reactie AP

De bevindingen worden op dit punt aangepast.

Verwerking van persoonsgegevens- gegevens over de gezondheid (paragrafen 7.1 en 7.3)

Zienswijze UWV

In deze paragraaf gaat de AP in op de gegevens die de medewerker verzuimbeheersing tijdens het telefonisch contact verwerkt. Hierin wordt gesteld dat de medewerker re-integratieafspraken vastlegt. Dit leidt mogelijk tot verkeerde interpretaties. De medewerker maakt zelf geen re-integratieafspraken met verzekerden. Hij legt alleen eventuele re-integratieafspraken vast die een verzekerde met zijn werkgever (vangnetters met werkgever) of adviseur Werkbedrijf (vangnetter zonder werkgever) heeft. Het UWV verzoekt de AP dit aan te passen.

Reactie AP

De bevindingen worden op dit punt aangepast.

Uitzonderingsgrond door uitdrukkelijke toestemming (paragraaf 7.4.2)

Zienswijze UWV

In deze paragraaf overweegt/onderzoekt AP of een uitzonderingsgrond voor de verwerking van gezondheidsgegevens door medewerkers verzuimbeheersing kan worden gecreëerd op basis van uitdrukkelijke toestemming van de persoon. AP concludeert hierbij dat er geen sprake kan zijn van vrije toestemming door betrokkene, omdat het risico bestaat dat dit nadelige gevolgen kan hebben voor diens uitkering. UWV mag conform artikel 21 Wbp als bestuursorgaan met een wettelijke taak gezondheidsgegevens verwerken als dit noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de wettelijke

voorschriften. UWV gaat ervan uit in het kader van de Ziektewet in beginsel geen toestemming nodig te hebben van de verzekerde om gezondheidsgegevens uit te vragen, uiteraard mits noodzakelijk en proportioneel voor de uitvoering van de wettelijke taak. Het UWV verzoekt de AP dit uitgangspunt te bekrachtigen.

Reactie AP

In het rapport is ambtshalve getoetst of het UWV voor de onderzochte verwerking zich kan beroepen op de uitzonderingsgrond uitdrukkelijke toestemming. Dit laat onverlet dat het UWV in dit kader geen beroep doet op deze uitzonderingsgrond. In het rapport van bevindingen is de uitzonderingsgrond waar het UWV zich op beroept ook onderzocht en beoordeeld in paragraaf 7.4. De AP heeft de bevindingen volledigheidshalve op dit punt aangevuld door aan te geven dat het UWV in zijn zienswijze aan heeft gegeven de verwerking van persoonsgegevens niet te baseren op de uitzonderingsgrond 'uitdrukkelijke toestemming' als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onder a, Wbp.

Uitzonderingsgrond door ontheffing bij wet of door AP (paragraaf 7.4.2.)

Zienswijze UWV

In deze paragraaf stelt de AP dat er geen wettelijke uitzonderingsgrond is in de Ziektewet of andere relevante wetten bestaat voor de verwerking van gezondheidsgegevens door de medewerker verzuimbeheersing. Het UWV is naar aanleiding van de voorlopige bevindingen in overleg getreden met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over eventuele wettelijke aanpassingen. Het UWV heeft begrepen dat het ministerie van Sociale Zaken hierover met de AP in overleg zal treden.

Reactie AP

De AP wacht het verzoek om overleg van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid af. De AP heeft de bevindingen op dit punt niet aangepast.

Plausibiliteitstoets (7.4.3)

Zienswijze UWV

In deze paragraaf stelt de AP dat de huidige uitvoeringspraktijk van de ZW Arbo door de medewerker verzuimbeheersing geen goede uitvoering van de wettelijke taak is. AP vindt dat alleen de verzekeringsarts bevoegd is om artikel 19 ZW uit te voeren. Dit wordt geconcludeerd op basis van de Ziektewet en de Wet BIG, die stellen dat alle beoordelingen over de gezondheidstoestand bij de arts liggen. Omdat de medewerker verzuimbeheersing hiertoe niet bevoegd is, is er geen uitzonderingsgrond op basis waarvan de medewerker gezondheidsgegevens mag verwerken.

Onverlet het oordeel van de AP over de verwerking van gezondheidsgegevens door de medewerker verzuimbeheersing, distantieert UWV zich van de opvatting dat UWV de Ziekte wet niet goed zouden uitvoeren. Artikel 19 bepaalt dat de verzekerde bij ongeschiktheid tot het verrichten van zijn arbeid als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte recht heeft op ziekgeld. In de Ziektewet en de Wet SUWI is alleen geregeld dat het UWV deze taak uitvoert. In deze wetten is niet geregeld welke functionaris van het UWV dat doet. UWV kan in samenspraak met de wetgever bepalen op welke wijze besloten wordt tot het toekennen van ziekgeld en heeft dat ook zo gedaan. Ons uitgangspunt is dat het onnodig is om alle aanvragen voor ziekgeld bij UWV (300.000 per jaar) direct door een arts te laten beoordelen. Geen enkele commerciële verzekeraar of werkgever laat vanuit dezelfde optiek aanspraken op verzekeringsgeld of loon bij ziekte direct door een arts vaststellen. Artikel 2 Regeling procesgang eerst en tweede ziektejaar voor vangnetters zonder werkgever verplicht het UWV om na zes

weken of eerder bij verwacht langdurig verzuim zich een oordeel te vormen over het ziektegeval. In aansluiting op deze wettelijke bepaling is besloten pas na vier tot zes weken of eerder bij verwacht langdurig verzuim door de verzekerde de (medische) beoordeling door de arts te laten plaatsvinden. De medewerker verzuimbeheersing kent ziekengeld toe, maar heeft niet de bevoegdheid een Ziektewetuitkering af te wijzen. De medewerker verzuimbeheersing kan daarmee nooit een verzekerde (financieel) benadelen op basis van een medische beoordeling. De privacy van de verzekerde rond de gegevensverwerking is vervolgens geborgd door de geheimhoudingsplicht van artikel 74 Wet SUWI die geldt voor alle medewerkers van UWV. Op deze wijze geeft UWV invulling aan het uitkeren van ziekengeld aan haar verzekerden die niet schadelijk is voor verzekerden, efficiënt is en aansluit bij de aanpak van andere partijen in het veld. Het UWV verzoekt de AP de uitspraak over niet goede uitvoering van de wettelijke taken – in casu de Ziektewet- aan te passen.

Reactie AP

Naar aanleiding van deze zienswijze wordt het rapport als volgt aangepast. De zin: “Voor de juiste uitvoering van de wettelijk taak van het UWV zoals bedoeld in artikel 19 van de ZW, is het daarom noodzakelijk dat de beoordeling wordt uitgevoerd door van een verzekeringsarts.” is vervangen door de zin: “Voor de goede uitvoering van de wettelijk taak van het UWV zoals bedoeld in artikel 19 van de ZW, is het daarom noodzakelijk dat de beoordeling wordt uitgevoerd door of onder verantwoordelijkheid van een verzekeringsarts.”

De zin: “Daarom is in onderhavige casus geen sprake van een goede uitvoering van de wettelijke taak van het UWV.”, is vervangen door de zin: “Daarom is in onderhavige casus geen sprake van een gegevensverwerking die noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de wettelijke taak van het UWV.”

Overigens stelt de AP in haar bevindingen niet dat aanspraken op verzekeringsgeld of loon bij ziekte direct door een verzekeringsarts te laten beoordelen. In het rapport geeft de AP aan dat wanneer de taakuitvoering van artikel 19 ZW en de controletaken uit artikel 39 jo. artikel 45 en 49 ZW waarbij de causale relatie tussen de arbeidsongeschiktheid en ziekte wordt beoordeeld onder verantwoordelijkheid van een verzekeringsarts, deze zich voor bepaalde taken wel kan laten ondersteunen door bijvoorbeeld een medewerker verzuimbeheersing. De medewerker verzuimbeheersing kan dan worden beschouwd als een persoon die rechtsreeks bij de uitvoering van de behandeling, hulpverlening of begeleiding van de zieke werknemer (door de bedrijfs- of verzekeringsarts) betrokken is, zonder voorafgaande toestemming van de werknemer toegang tot die gegevens, die voor hun taakuitoefening noodzakelijk zijn. Van belang is hierbij dat de samenwerking tussen de medewerker verzuimbeheersing en de verzekeringsarts goed is geprotocolleerd en dat de verzekeringsarts fungeert als functioneel leidinggevende²⁸.

Ten aanzien van hetgeen UWV heeft aangedragen over de waarborging van de privacy van de verzekerde, geldt de geheimhoudingsplicht, in dit geval de geheimhoudingsplicht op basis van artikel 74 van de Wet SUWI, als het sluitstuk van de privacybescherming. Bij de waarborging van de privacy van de verzekerde dienen, naast artikel 74 van de Wet SUWI, ook de andere van toepassing zijnde wettelijke voorschriften ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens in acht te worden genomen.

Controletaken (paragraaf 7.4.4)

Zienswijze UWV

In deze paragraaf stelt AP dat de huidige werkwijze geen goede uitvoering is van de wettelijke voorschriften die de controletaken van het UWV op het bestaan of aanhouden van ziekte en

²⁸ Code Gegevensverkeer en Samenwerking bij Arbeidsverzuim en Re-integratie, van de KNMG Deel B, onderdeel 4, pagina 9 en 10.

arbeidsongeschiktheid vastleggen. Deze controletaken dienen volgens de AP uitgevoerd te worden door een verzekeringsarts.

Onverlet het oordeel van AP over de verwerking van gezondheidsgegevens door de medewerker verzuimbeheersing, distantieert UWV zich van de opvatting van de AP dat de Ziektewet niet goed zou uitvoeren. In de wettelijke voorschriften van de Ziektewet is nergens vastgelegd hoe en wanneer UWV invulling geeft aan zijn controletaken. De controletaak omvat een breder scala aan werkzaamheden die door verschillende functionarissen uitgevoerd worden. De medische beoordelingen, die leiden tot beëindiging van de Ziektewetuitkering, worden uitgevoerd door de arts. De taak van de medewerker verzuimbeheersing rond de controletaken is om te monitoren of de verzekerde herstelt binnen de door de verzekerde aangegeven hersteltermijn, mits dit valt binnen vier tot zes weken. Hierbij worden geen gezondheidsgegevens verwerkt. Op deze wijze geeft UWV invulling aan de controletaak die efficiënt is, niet schadelijk is voor verzekerden en aansluit bij de aanpak van andere partijen in het veld. Het UWV verzoekt de AP de uitspraak over de niet goed uitvoering van de wettelijke taken aan te passen.

Op pagina 24 merkt de AP op dat de arts zich bij de taakuitoefening van artikel 19 ZW en de controletaken voor bepaalde taken kan laten ondersteunen door de medewerker verzuimbeheersing. Onder meer door het uitvoeren van een vooronderzoek en de beperkte plausibiliteitstoets. UWV vraagt de AP verduidelijking hoe deze plausibiliteitstoets, waaruit in de ogen van de AP een oordeel over ziekengeld voortvloeit, zich verhoudt tot haar opvatting onder 7.4.3 dat alleen een verzekeringsarts bevoegd is om artikel 19 Ziektewet uit te voeren en te besluiten over toekenning van ziekengeld in het kader van de Ziektewet. De gevraagde verduidelijking is volgens UWV noodzakelijk om deze weg te kunnen bewandelen om tot formele compliance te komen op deze geschetste grondslag. Daarnaast impliceert deze passage dat in de ogen van de AP de medewerker verzuimbeheersing geen vooronderzoek meer mag uitvoeren zonder te werken onder verantwoordelijkheid van de arts. Het UWV vraagt de AP dit punt te verduidelijken.

Reactie AP

De zienswijze van het UWV is voor de AP aanleiding om de bevindingen op het volgende punt aan te passen:

De passages in de bevindingen waarin wordt aangegeven dat UWV de ziekte wet niet goed uitvoert worden aangepast. Op deze punten zal in de bevindingen worden aangegeven dat de onderzochte gegevensverwerkingen niet noodzakelijk zijn voor de goede uitvoering van de wettelijke voorschriften. Uit artikel 21, eerste lid, onder f, Wbp volgt dat, indien beroep wordt gedaan op deze uitzonderingsgrond, beoordeeld dient worden of een gegevensverwerking noodzakelijk is voor de goede uitvoering van wettelijke voorschriften. De goede uitvoering van wettelijke voorschriften is dus een uitdrukkelijk criterium waaraan getoetst dient te worden en kan derhalve niet worden weggelaten uit de beoordeling van deze verwerking in het rapport van bevindingen.

De zin: “Hiermee staat vast dat de huidige werkwijze van het UWV geen goede uitvoering van de wettelijke voorschriften betreft.” is verwijderd. De passage op pagina 24: “De controletaak en ...” t/m “...bij de beoordeling.” is als volgt aangepast: “De verwerking van gezondheidsgegevens die bij de medewerkersverzuimbeheer is neergelegd in het kader van de controletaak is daarom niet noodzakelijk voor de goede uitvoering van de wettelijke voorschriften. De verwerking in het kader van de controletaak is wel noodzakelijk, maar het gebeurt door een persoon die daarvoor onvoldoende gekwalificeerd is. Voor de goede uitvoering van de genoemde controletaak is het immers noodzakelijk dat een arts betrokken is bij de beoordeling.”

Ten aanzien van het uitvoeren van vooronderzoek door de medewerker verzuimbeheersing zullen de bevindingen eveneens worden aangevuld. Verduidelijkt zal worden dat indien het vooronderzoek plaatsvindt in het kader van artikel 19 ZW, waarin wordt beoordeeld of de verzekerde recht heeft op ziekengeld, dit dan dient plaats te vinden onder verantwoordelijkheid van de verzekeringsarts.

Doelmatige inzet van middelen (paragraaf 7.4.5)

Zienswijze UWV

In deze paragraaf geeft de AP aan dat het bestaan van schaarste niet leidt tot opheffing van het verwerkingsverbod op gezondheidsgegevens in de Wbp. Hiermee wordt onder meer bedoeld op de beschikbare artsencapaciteit bij UWV in relatie tot effectief inzetten van de schaarse, kostbare arts.

Het UWV heeft begrip voor het standpunt van de AP dat schaarste in dit geval geen reden is tot opheffing van het verwerkingsverbod. Hierbij verwijst het UWV wel naar de eerder gemaakte opmerking ten aanzien van paragraaf 7.4.3 waarin wordt aangegeven dat het onnodig is om 300.000 aanvragen voor ziekengeld in het kader van artikel 19 Ziektewet direct te laten beoordelen door een arts. Het UWV wil hieraan toevoegen dat artsen in alle sectoren binnen Nederland een schaarste goed zijn. Dit geldt zeker ook binnen de Arbowereld voor zowel verzekeringsartsen als bedrijfsartsen. Het UWV vindt dat deze situatie een rol van betekenis zou moeten spelen bij het eventueel –formeel- handhaven van AP op een gebrek aan wettelijke grondslag, terwijl de feitelijke handelwijze van UWV in afstemming is met de wetgever.

Reactie AP

De zienswijze van het UWV op dit punt is voor de AP geen aanleiding om de bevindingen aan te passen. De AP kan niet vooruitlopen op eventueel te nemen handhavingsmaatregelen door de AP naar aanleiding van de bevindingen.

Re-integratie of begeleiding van zieke werknemers (paragraaf 7.4.6)

Zienswijze UWV

In deze paragraaf geeft de AP aan dat de medewerker verzuimbeheersing geen taken uitvoert in het kader van re-integratie en dat voor de begeleidende taken geen gezondheidsgegevens verzameld en verwerkt worden. Op basis daarvan is er geen reden tot opheffing van het verwerkingsverbod.

Het UWV onderschrijft dat de medewerker verzuimbeheersing geen re-integratietaken uitvoert, voor de genoemde begeleidende taken geen gezondheidsgegevens verwerkt worden en dat daarvoor dus geen uitzonderingsverbod bestaat voor de verwerking van gegevens. Het verstrekpunt bij re-integratie door UWV is de probleemanalyse van de verzekeringsarts op basis waarvan de re-integratiebegeleider en arbeidsdeskundige van UWV samen met de verzekerde een plan van aanpak opstellen.

Reactie AP

De bevindingen worden op dit punt niet aangepast.

Overige punten

UWV heeft in het op verzoek van de AP verstrekte juridische kader op 28 juli 2016 aangegeven dat de privacy van de beperkte set gezondheidsgegevens is geborgd via de wettelijke geheimhoudingsplicht vanuit artikel 74 Wet SUWI. Hiermee wordt voldaan aan de verplichting van artikel 21, lid 2, Wbp waarin wordt gesteld dat het verwerken van gezondheidsgegevens onderworpen dient te zijn aan een geheimhoudingsplicht. De Wbp stelt niet dat het hier moet gaan om gezondheidsgegevens in het kader van

de geheimhoudingsplicht die geldt op grond van de Wet BIG. Die geheimhoudingsplicht strekt zich uit tot informatie die tussen arts en patiënt/verzekerde wordt uitgewisseld. Het UWV verzoekt de AP aan te geven in hoeverre gezondheidsgegevens verwerkt mogen worden binnen de geheimhoudingsplicht van de Wet SUWI, waarbinnen UWV is aangesteld als uitvoerder van een arbeidsongeschiktheidsregeling.

Reactie AP

Het rapport van bevindingen gaat niet in op van toepassing zijnde wettelijke geheimhoudingsplichten. Dit komt mede doordat de AP in de bevindingen heeft geconcludeerd dat de gegevensverwerking niet valt onder de uitzonderingsgrond van artikel 21, eerste lid, onder f, Wbp. Hierdoor komt de AP in haar beoordeling niet toe aan de geheimhoudingsplicht zoals bedoeld in artikel 21, tweede lid Wbp. De bevindingen behoeven dan ook op dit punt niet te worden aangepast. De AP is desgewenst bereid om, los van dit onderzoekstraject en met bijbehorende bevindingen, met het UWV het gesprek aan te gaan over de mate waarin gezondheidsgegevens kunnen worden verwerkt door het UWV als uitvoerder van een arbeidsongeschiktheidsregeling.

Contactgegevens

Bezoekadres

(alleen volgens afspraak)
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV DEN HAAG

Let op: bij bezoek aan de Autoriteit Persoonsgegevens moet u een geldig identiteitsbewijs laten zien.

Postadres

Postbus 93374
2509 AJ DEN HAAG

Telefonisch spreekuur

Op onze website autoriteitpersoonsgegevens.nl vindt u informatie en antwoorden op vragen over de bescherming van persoonsgegevens. Heeft u op deze website geen antwoord op uw vraag gevonden? Dan kunt u contact opnemen met de publieksvoorlichters van de Autoriteit Persoonsgegevens tijdens het telefonisch spreekuur via telefoonnummer 0900-2001 201. De publieksvoorlichters zijn bereikbaar op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur. (5 cent per minuut, plus de kosten voor het gebruik van uw mobiele of vaste telefoon).

Persvoorlichting

Journalisten en redacteurs kunnen met vragen terecht bij de woordvoerders van de Autoriteit Persoonsgegevens via telefoonnummer 070-8888 555.

Zakelijke relaties

Bent u een zakelijke relatie van de Autoriteit Persoonsgegevens, zoals een leverancier, dan kunt u ons telefonisch bereiken via telefoonnummer 070-8888 500.

Over de Autoriteit Persoonsgegevens

Iedereen heeft recht op een zorgvuldige omgang met zijn persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens houdt toezicht op de naleving van de wettelijke regels voor bescherming van persoonsgegevens en adviseert over nieuwe regelgeving.